

geschakeld: op de vliegvelden vernietigd of neergeschoten in luchtgevechten; vervolgens naderden invasieconvooien die enkele divisies ontscheepten welke geheel op een mobiele oorlogvoering ingesteld waren; hadden die hun taak in de ene eilandengroep volbracht, dan werden zij naar de volgende getransporteerd. Dit patroon was de Geallieerde oorlogsleiders spoedig duidelijk. De krachten ontbraken om er iets van belang tegen te ondernemen.

Versterking van de Geallieerde marine in het zuidelijk operatiegebied was onmogelijk, mede doordat, zoals wij eerder beschreven, in november en december '41 alle zware eenheden die de Britten in de Middellandse Zee bezaten, uitgeschakeld waren. Voor de versterking van de Geallieerde luchtmacht werden alle krachten ingespannen. Nog voor het college van de *Combined Chiefs of Staff* gevormd was, had men in Washington besloten, zoveel mogelijk moderne viermotorige Amerikaanse bommenwerpers, z.g. Vliegende Forten, naar Java te zenden. De meeste werden via Afrika overgevlogen. Er kwamen er in totaal in januari en februari vijftig op Java aan, maar zij hadden het nadeel dat zij bij hun vluchten tegen de Japanners nauwelijks beschermd waren door moderne jagers. De aanvoer van de jagers naar Java was namelijk nog moeilijker dan die van de bommenwerpers. De jagers, die geen grote afstanden konden afleggen, werden in onderdelen naar Zuid-Australië verscheept, daar gemonteerd en vervolgens in vijf etappes naar Java overgevlogen. Van de vijf-en-zestig toestellen welke die riskante tocht ondernamen, gingen negen-en-dertig onderweg verloren.

Wavell, die op 10 januari '42 op Java aankwam, koesterde aanvankelijk nog de hoop dat hij er in zou slagen, zich te handhaven in een defensieve zone die in het oosten bij de Australische haven Port Darwin verankerd was en in het westen bij de Britse basis Singapore. Medio februari viel Singapore en werd Port Darwin zwaar geteisterd. De Japanners hadden toen de voorname punten van Borneo en Celebes ook al in handen; de bezetting van Sumatra en Java zou, strategisch gezien, niet meer zijn dan de afronding van operaties die nagenoeg met de precisie van een uurwerk verlopen waren.

*

In bezet Nederland was de eerste reactie op het bericht dat de Verenigde Staten aan de tweede wereldoorlog waren gaan deelnemen, er een van groot optimisme geweest. Hoe hopeloos de strijd was die de Nederlands-Indische strijdkrachten in en bij Indië te voeren zouden krijgen (men vernam al op maandag 8 december dat Nederland Japan de oorlog verklaard had),